

საქართველოს
სახალხო დამცველი

საქართველოს სახალხო დამცველის საინფორმაციო ბიულეტენი

№ 12

პერიოდული გამოცემა
2015 წ. დეკემბერი

გამოცემულია ევროკავშირის პროექტის
„საქართველოს სახალხო დამცველის
აპარატის ხელშეწყობა“ მხარდაჭერით

1. სახალხო დამცველის მისალმება

საქართველოს სახალხო დამცველი
გიორგი ნუშაშვილი

დეკემბერი საოცრად დადებითი ფაქტით დაიწყო, **1 დეკემბერს** ჰოლანდიის ქალაქ უტრეხტში გამართულ ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული ინსტიტუტების ევროპული ქსელის (ENNHRI) გენერალურ ასამბლეაზე **საქართველოს სახალხო დამცველი საერთაშორისო საკოორდინაციო კომიტეტის (ICC) ბიუროს სრულუფლებიან წევრად აირჩიეს.**

გარდა ამისა, საქართველოს სახალხო დამცველი უკვე ზედიზედ მეორედ, სამი წლის ვადით, აირჩიეს ევროპული ქსელის საკოორდინაციო კომიტეტის (ECC) წევრად, რომელიც პასუხისმგებელია ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული ინსტიტუტების ევროპული გაერთიანების ადმინისტრაციულ და მმართველობით საკითხებზე.

ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო საკოორდინაციო კომიტეტი (ICC) აფრიკის, ამერიკის, აზიისა და ევროპის რეგიონების

ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული ინსტიტუტებს აერთიანებს. კომიტეტს თითო რეგიონიდან არჩეული ოთხი „A“ სტატუსის მქონე ინსტიტუტისგან შემდგარი საბჭო მართავს.

1950 წლიდან მოყოლებული, ცივილიზებული სამყარო, ყოველ **10 დეკემბერს**, წლის უმნიშვნელოვანეს მოვლენას - ადამიანის უფლებათა დღეს აღნიშნავს. გაეროს ადამიანის უფლებათა უმაღლესი კომისიის ოფისის გადანაცვლებით, წელს, 10 დეკემბრის მთავარი გზავნილი იყო „ჩვენი უფლებები, ჩვენი თავისუფლებები, ყოველთვის“. გზავნილი უფლებებისა და თავისუფლების

მინიაჩი:

1. სახალხო დამცველის მისალმება	1
2. სახალხო დამცველის შეხვედრები	3
3. სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიშები	5
4. სახალხო დამცველის რეკომენდაციები და წინადადებები სახალხო დამცველის ხელისუფლებისა და აღმოსავლური თვითმმართველობის ორგანოებს	6
5. სახალხო დამცველისა და მისი აპარატის საქმიანობა სახალხო დამცველის განხილვებში საქართველოში მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ სამოქალაქო განათლების ასაშენებლად განხორციელებული ღონისძიებები	6
6. წარმატებული ინდივიდუალური საქმეები	13
7. ღირსშესანიშნავი თარიღები	13
8. საერთაშორისო სიხსენებები ადამიანის უფლებათა დაცვის კუთხით	14
9. სახალხო დამცველის აპარატის ანგარიშები	16

ბების მარადიული იდეის ირგვლივ ტრიალებს და იმ საქმიანობის მნიშვნელობას უსვამს ხაზს, რომელიც მათ დასაცავად და უზრუნველსაყოფად დღემდე გრძელდება.

10 დეკემბერს, უკვე დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ, დიპლომატიურ კორპუსის, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლებს **განვლილი წლის ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის შესახებ ანგარიში** წარუდგინე. ვისაუბრე მიღწევებსა და პრობლემებზე, რომელთა დაძლევის გარეშე შეუძლებელი იქნება ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის ძირითადი პრინციპების იმპლემენტაცია საქართველოში.

2015 წელს ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში არაერთი პოზიტიური ცვლილება განხორციელდა: საქართველო აირჩიეს გაეროს ადამიანის უფლებათა საბჭოს წევრად, სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს პროკურორმა სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს წინასწარი წარმოების პირველ პალატას საქართველოში, 2008 წლის აგვისტოს შეიარაღებული კონფლიქტის დროს სავარაუდოდ ჩადენილი სამხედრო და კაცობრიობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულების გამოძიების ნებართვისათვის მიმართა, პარლამენტმა მიიღო არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი.

უნდა აღინიშნოს, რომ ქვეყანაში მიმდინარე რეფორმების ნაწილი სახალხო დამცველის რეკომენდაციების საფუძველზე განვითარდა. მათ შორის, პატიმრობის კოდექსში განხორციელებული ცვლილება, რომლის თანახმად, 2016 წლის 1 სექტემბრიდან საქართველოს სახალხო დამცველს/სპეციალურ პრევენციულ ჯგუფს პენიტენციურ დაწესებულებებში ფოტოგადაღების უფლება მიეცემა.

ამკარაა, გარემო შეცვლილია, მაგრამ ცვლილებები არ არის საკმარისი, რომ პროცესი შეუქცევადი გახდეს.

განსაკუთრებით საგანგაშო იყო იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში მიმდინარე მოსამართლეთა დანაშაულების გაუმჭვირვალე და ფორმალური პროცესი; წინასწარი პატიმრობის არაჯეროვანი გამ-

ოყენების ფაქტები, რაც სამართლის შერჩევითად გამოყენების ნიშნებზე მიუთითებს; ხარვეზებია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის, დასაქმებისა და ადაპტირებული გარემოს შექმნის თვალსაზრისითაც; სავალალოა ხანდაზმულთა სოციალური მდგომარეობა; მოუწყობელია ინკლუზიური განათლების სისტემა; პრობლემურია ჰომოფობიური დამოკიდებულება ლგბტ პირთა მიმართ და სიძულვილის ნიადაგზე ჩადენილი დანაშაულების დროული და ეფექტური გამოძიება.

არაერთი რეკომენდაციის მიუხედავად, სახელმწიფო დონეზე არ გადადგმულა ქმედითი ნაბიჯები არც დამოუკიდებელი საგამოძიებო მექანიზმის და არც შრომის ინსპექციის შესაქმნელად; დასახვეწია „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონი.

ქვეყანაში ზოგადად უზრუნველყოფილი იყო მრავალფეროვანი მედია გარემო; თუმცა, წლის ბოლოს მწვავედ დადგა სასამართლო ხელისუფლების მხრიდან ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ის საქმიანობაში გაუმართლებელი ჩარევის საკითხი.

ეს იმ საკითხთა მხოლოდ ნაწილია, რომლებიც მთელი წლის განმავლობაში ჩვენი ყურადღების საგანს წარმოადგენდა და რომელთა შესახებ 10 დეკემბრის ანგარიშში შევეცადე შეძლებისდაგვარად ამომწურავად მესაუბრა.

ანგარიშის პრეზენტაციის შემდეგ, საქართველოს 9 დიდ ქალაქში **საინფორმაციო კამპანია გავემართეთ.**

კამპანიის ფარგლებში მე და ჩემმა თანამშრომლებმა, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებთან ერთად, სამოქალაქო განათლების დონის ამაღლების მიზნით, მოსახლეობას ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების შესახებ ვესაუბრეთ,

განვუმარტეთ სახალხო დამცველის ინსტიტუციის როლი და ფუნქციები, დავურიგეთ სახალხო დამცველის აპარატის საქმიანობის ამსახველი ბუკლეტები, ფლაერები და სხვა სამახსოვრო საჩუქრები.

მოგვიანებით, ქუთაისში, საქართველოს პარლამენტის შენობაში, **საქართველოს პარლამენტთან ერთად, საზეიმო მიღება გავმართეთ**, რომელსაც ასევე ესწრებოდნენ საქართველოში გაეროს განვითარების პროგრამის მუდმივი წარმომადგენლის მოადგილე შონბი შარფი და დიდი ბრიტანეთის ელჩი საქართველოში ალექსანდრა მერი ჰოლ ჰოლი.

დეკემბერი წლის ბოლო თვეა - დასრულდა 2015 წელი. მეც სხვებივით იმედით შევყურებ ახალ წელს და ვუსურვებ მთელს ჩვენს ქვეყანას, რომ 2016 წელს უფრო სამართლიანი, უფრო ჰუმანური, უფრო ტოლერანტული, უფრო გულისხმიერი რეალობა გვქონდეს. ესაა გამოწვევა თითოეული ჩვენგანისთვის, თითოეულმა ჩვენგანმა, ჩვენი საქმიანობით, ჩვენი ცხოვრების წესით, უნდა შევძლოთ ამ გამოწვევებზე ღირსეული პასუხის გაცემა.

დეკემბრის სასიამოვნო მოვლენათა შორის იყო **საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის**

დაჯილდოება საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისთვის. კვლევა ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტმა (IDFI) ჩაატარა და 2010-2015 წლებში საქართველოში საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შემაჯამებელი ანგარიშის პრეზენტაცია გამართა.

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი წლების განმავლობაში უდიდეს ყურადღებას აქცევდა ინფორმაციის თავისუფლების საკითხებს და მომავალშიც მზად ვართ მაქსიმალური ღიაობისა და აქტივობისთვის. უნდა აღინიშნოს, რომ IDFI-ის მიერ ჩატარებულ კვლევებში საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი ყოველ წელს სახელდება ერთ-ერთ ყველაზე გამჭვირვალე საჯარო ორგანიზაციად.

აქვე დავამატებდი, რომ დეკემბერი ჩვენი ოფისისთვის უკიდურესად დაძაბული აღმოჩნდა. მოვამზადეთ 10 დეკემბრის ანგარიში ადამიანის უფლებების და თავისუფლებების დაცვის შესახებ, რომელმაც მთელი 2015 წელი მოიცვა; გამოვქვეყნეთ რამდენიმე სპეციალური ანგარიში, მოვამზადეთ და ადრესატს გავუგზავნეთ არაერთი რეკომენდაცია, გავმართეთ პრეზენტაციები და შეხვედრები, რომელთაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, როგორც სახალხო დამცველის ინსტიტუციური გაძლიერებისთვის, ასევე ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა დაცვის დონის ასამაღლებლად.

წინამდებარე დეკემბრის საინფორმაციო ბიულეტენში ჩვენი აპარატის თითქმის ყველა აქტივობის შესახებ შეიტყობთ.

2. სახალხო დამცველის შეხვედრები

2.1. სახალხო დამცველი ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩს შეხვდა

2 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა უჩა ნანუაშვილმა ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩთან საქართველოში იან კელისთან გაცნობითი ხასიათის შეხვედრა გამართა. შეხვედრაზე საქართველოში არსებული ადამიანის უფლებრივი მდგომარეობა განიხილეს, მათ შორის, მართლმსაჯულების, სასჯელაღსრულებისა და პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმები და გამოწვევები, ასევე უმცირესობების უფლებრივი მდგომარეობა, კონფლიქტით დაზარალებული მოსახლეობის საჭიროებები, დამოუკიდებელი საგამოძიებო მექანიზმის და შრომის ინსპექციის შექმნის აუცილებლობა; სახალხო დამცველის რეკომენდაციები და სახალხო დამცველის აპარატში მიმდინარე ახალი პროექტები. ის-

აუბრეს დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ მიღებული კანონის იმპლემენტაციაზე, მოსამართლეთა დანიშვნა/დანინაურების პროცესზე.

უჩა ნანუაშვილმა იან კელის დეტალურად გააცნო ადამიანის უფლებათა აკადემიის შექმნის იდეა.

2.2. შეხვედრა შვეიცარიის ელჩთან

3 დეკემბერს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი და სახალხო დამცველის მოადგილეები პაატა ბელთაძე და ნათია კაციტაძე შვეიცარიის ელჩს ლუკას ბეგლინგერს შეხვდნენ. გაცნობითი ხასიათის შეხვედრაზე ომბუდსმენმა შვეიცარიის ელჩს ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა დაცვის კუთხით მიმდინარე დადებითი ტენდენციები და არსებული გამოწვევები გააცნო. ხაზი გაუსვა იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში წარდგენილი სახალხო დამცველის რეკომენდაციების უგულებელყოფის ხშირ ტენდენციას; პროკურატურისა და სამართალდამცავი სტრუქტურების მხრიდან უფლებამოსილების გადამეტების ფაქტებსა და მათი გამოძიების ხარვეზებს, ასევე დამოუკიდებელი საგამოძიებო მექანიზმის შექმნის.

შეხვედრაზე განიხილეს ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობის იმპლემენტაციის პროცესი და ამ კუთხით არსებული საკანონმდებლო ხარვე-

ზები; შრომის ინსპექციის შექმნის და ზოგადად შრომითი უფლებების დაცვის თვალსაზრისით სახელმწიფოს მიერ აღებული ვალდებულებების შესრულების აუცილებლობა; გამყოფ ხაზთან მცხოვრები მოსახლეობის საჭიროებები, გადაადგილების თავისუფლების შეზღუდვისა და უსაფრთხოების გარანტიების არარსებობა. განსაკუთრებით აღინიშნა გალის რაიონში მშობლიურ (ქართულ) ენაზე განათლების უფლების შეზღუდვის საკითხი.

მხარეებმა ისაუბრეს საერთაშორისო თანამეგობრობისა და საქართველოს ხელისფლების ერთობლივი ძალისხმევის მნიშვნელობაზე – კონფლიქტების ტრანსფორმაციისა და კონფლიქტით დაშორიშორებულ საზოგადოებებს შორის ნდობის აღდგენის საქმეში.

2.3. შეხვედრა ნიდერლანდების სამეფოს ელჩთან

3 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი ნიდერლანდების სამეფოს ელჩს საქართველოში იოს დაუმას შეხვდა. გაცნობითი ხასიათის შეხვედრაზე მხარეებმა ორ ქვეყანას შორის ადამიანის უფლებათა დაცვის კუთხით მიმდინარე თანამშრომლობასა და სამომავლო პერსპექტივებზე ისაუბრეს.

საქართველოს სახალხო დამცველმა აღნიშნა, რომ მისი ინსტიტუციისთვის სასარგებლო იქნება დემოკრატიის მაღალი ხარისხის მქონე ქვეყნის გამოცდილების გაზიარება, განსაკუთრებით კი, ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრისა და გენდერული თანასწორობის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის, ტოლერანტობის, ასევე სამოქალაქო განათლების თვალსაზრისით. აქვე ისაუბრა სახალხო დამცველის აპარატის ადამიანის უფლებათა აკადემიის ამოქმედებაზე, რომლის ფარგლებშიც ტრენინგებს ქართველებთან ერთად უცხოელი ექსპერტებიც ატარებენ.

ელჩმა მაღლობა გადაუხადა საქართველოს სახალხო დამცველს საინტერესო შეხვედრისთვის და მჭიდრო თანამშრომლობის იმედი გამოთქვა.

2.4. შეხვედრა შვედეთის ელჩთან საქართველოში

7 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველი და სახალხო დამცველის მოადგილეები პაატა ბელთაძე და ნათია კაციტაძე შვედეთის ელჩს საქართველოში მარტინა ქუიქსს შეხვდნენ. შეხვედრაზე განიხილეს საქართველოში არსებული მდგომარეობა ადამიანის უფლებათა, მათ შორის, გენდერული თანასწორობისა და დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის თვალსაზრისით; განსაკუთრებულად მწვავე თემა იყო ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტები და გალის რაიონში განათლების უფლების შეზღუდვა.

უჩა ნანუაშვილმა ელჩს ინფორმაცია მიაწოდა სახალხო დამცველის აპარატის მიერ განხორციელებულ აქტივობებზე, სპეციალურ ანგარიშებზე, სახალხო დამცველის აპარატის ადამიანის უფლებათა აკადემიისა და ახლად ამოქმედებული ცხელი ხაზის შესახებ.

ელჩმა მარტინა ქუიქსმა მაღალი შეფასება მისცა სახალხო დამცველის ბოლოდროინდელ აქტიურ საქმიანობას ადამიანის უფლებათა სხვადასხვა სფეროში და ომბუდსმენის აპარატისადმი სრული მხარდაჭერის სურვილი გამოთქვა.

2.5. შეხვედრა ალბანეთის ყოფილ პრეზიდენტსა და საერთაშორისო ორგანიზაცია „მადრიდის კლუბის“ წარმომადგენლებთან

17 დეკემბერს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი ალბანეთის ყოფილ პრეზიდენტს რეჯეფ მეიდანსა და საერთაშორისო ორგანიზაცია „მადრიდის კლუბის“ წარმომადგენლებს შეხვდა და მათ სახალხო დამცველის აპარატის საგანმანათლებლო საქმიანობა, ასევე, სახალხო დამცველის ადამიანის უფლებათა აკადემიის შექმნის მიზნები და დაგეგმილი აქტივობები გააცნო.

ახლო მომავალში, „მადრიდის კლუბი“ სახალხო დამცველთან პარტნიორობითა და მჭიდრო თანამშრომლობით საქართველოში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობების საზოგადოებაში მეტი ინტეგრაციის, ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ და ეკონომიკურ პროცესებში ამ ჯგუფების თანამონაწილეობისა და ჩართულობის გაზრდისკენ მიმართული პროექტის განხორციელებას გეგმავს.

3. სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიშები

3.1. სპეციალური ანგარიში თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა უფლებების დაცვის მიზნების შესახებ

7 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა უფლებები მდგომარეობის შესახებ სპეციალური ანგარიშის პრეზენტაცია გამართა.

ანგარიშში განხილულია სახალხო დამცველის წარმომადგენლების მიერ განხორციელებული მონიტორინგის შედეგები თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა უფლებები მდგომარეობის შესწავლის კუთხით. დოკუმენტი მიმოიხილავს თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა შესახებ, დღეისათვის, საქართველოში არსებულ ზოგად მდგომარეობას მათი სახელმწიფო საზღვარზე დაშვების, თავშესაფრის პროცედურის ხელმისაწვდომობის, სასამართლოში საქმეების გასაჩივრების თაობაზე. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდა კანონმდებლობაში არსებულ ხარვეზებზე, რაზეც შესაბამისი რეკომენდაციებია შემუშავებული. მართალია, 2015 წელს მომზადდა ცვლილებები რამდენიმე სამართლებრივ დოკუმენტში, თუმცა ეს არ არის საკმარისი.

პრეზენტაციას დაესწრნენ სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებების, არასამთავრობო ორგანიზაციების და დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები. დამსწრეებს სიტყვით მიმართეს

საქართველოს სახალხო დამცველმა უჩა ნანუაშვილმა, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის პირველმა მოადგილემ გრიგოლ გიორგაძემ და გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისრის რეგიონული წარმომადგენლის მოადგილემ სამხრეთ კავკასიაში (სომხეთი, აზერბაიჯანი, საქართველო) ჰაი შელოუმ.

ანგარიში „სახალხო დამცველის მხარდაჭერა ლტოლვილთა, ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა და თავშესაფრის მაძიებელთა მდგომარეობის შესწავლაში“ პროექტის ფარგლებში მომზადდა.

4. სახალხო დამცველის რეკომენდაციები და წინადადებები სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს

4.1. რეკომენდაცია შეზღუდული შესაძლებლობის ნიშნით დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის შესახებ

7 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა რეკომენდაციით მიმართა მოქალაქე ლ.გ.-ს თავი შეიკავოს დისკრიმინაციული მოპყრობისაგან. კერძოდ, ლ.გ.-მ ხელშეკრულების საფუძველზე, მის საკუთრებაში არსებული ფართი მიაქირავა ლ.ბ.-ს, რომის 3 შეილიდან ერთ-ერთი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე იყო. მესაკუთრემ, როგორც კი შენიშნა, რომ ბავშვი აუტისტური სპექტრის მქონე იყო, ლ.ბ.-ს ბინის დაცლა მოსთხოვა.

სახალხო დამცველი მის ხელთ არსებული მტკიცებულებების ობიექტური შეფასების შედეგად, მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მესაკუთრის მიერ ქირავნობის ხელშეკრულების მოშლის რეალური მიზეზი ბავშვის შესაძლებლობის შეზღუდვა იყო.

სახალხო დამცველმა აღნიშნა, რომ ქირავნობის ხელშეკრულების მოშლა იმ მოტივით, რომ ბავშვი

არის აუტისტური სპექტრის მქონე, მესაკუთრეს არ სურს ბავშვმა მის მიერ გაქირავებულ სახლში იცხოვროს, ასევე, ის მცდარი და სტერეოტიპული შეხედულება, რომ აუტისტური სპექტრის მქონე ბავშვი აუცილებლად რამეს დააზიანებს ან/და დააშავებს, ვერ ჩაითვლება განსხვავებული მოპყრობის ლეგიტიმურ მიზნად. ლეგიტიმური მიზნის არარსებობის პირობებში კი, განსხვავებული მოპყრობა ვერ იქნება მიჩნეული გამართლებულად.

4.2. პოლიციის მხრიდან შესაძლო არასათანადო მოპყრობის ფაქტზე გამოძიების დაწყების წინადადება მთავარ პროკურატურას

16 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა წინადადებით მიმართა საქართველოს მთავარ პროკურორს მოქალაქე დ.ხ.-ს მიმართ განხორციელებული შესაძლო არასათანადო მოპყრობის ფაქტზე გამოძიების დაწყების შესახებ.

განმცხადებლის განმარტებით, იგი 4 ნოემბერს, თბილისში, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებმა ადმინისტრაციული წესით დააკავეს და ჩასვეს ავტომანქანაში, სადაც ერთ-ერთმა პოლიციელმა სახეში დაარტყა. მასზე ფიზიკური ძალადობა თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის გლდანი-ნაძალადევის სამმართველოს მე-8 განყოფილებაში გაგრძელდა.

დ.ხ.-ს სხეულზე არსებული დაზიანებები დაფიქსირებულია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თბილისისა და მცხეთა-მთიანეთის დროებითი მოთავსების იზოლატორის გარეგნული დათვალიერების ოქმში.

5. სახალხო დამცველისა და მისი აპარატის საქმიანობა

სახალხო დამცველის განცხადებები საქართველოში მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ

5.1. განცხადება „საქსაულური აღზრდის“ სახელით გავრცელებული რეკლამის შესახებ

4 დეკემბერი. საქართველოს სახალხო დამცველმა შეშფოთება გამოთქვა ინტერნეტ სივრცეში გავრცელებული ერთ-ერთი რეკლამის გამო, რომელშიც არასრულწლოვანი მონაწილეობს და მიანიშნავს, რომ აღნიშნული ვიდეო რგოლი წარმოადგენს ძალადობრივ ზეწოლას მოზარდის ფსიქიკურ შესაძლებლობებზე და უხეშად არღვევს

გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენციით გარანტირებული ბავშვის საუკეთესო ინტერესების დაცვის პრინციპს.

სახალხო დამცველმა დაგმო ბავშვის სრულფასოვანი განვითარებისთვის საზიანო სარეკლამო პროდუქციაში არასრულწლოვანთა მონაწილეობის ფაქტი, ისევე, როგორც მათთვის მსგავსი შინაარსის სარეკლამო პროდუქციის ხელმისაწვდომობა და მიმართა ამ სფეროში ჩართულ ყველა პროფესიონალს, არ შექმნან ბავშვისთვის არაკეთილსაიმედო მედია გარემო.

5.2. დედოფლისწყაროში მოხდარ ინსტიტუტთან დაკავშირებით

11 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა შეშფოთება გამოთქვა დედოფლისწყაროში მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ოფისის ცეცხლსასროლი იარაღით დაზიანების ფაქტთან დაკავშირებით. შენობას ოცდაათამდე ტყვია აქვს მოხვედრილი. ამავე შენობაში დედოფლისწყაროს მაჟორიტარი დეპუტატის ზაზა კედელაშვილის ბიუროც არის განთავსებული.

„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ოფისებზე, მთელი საქართველოს მასშტაბით, ოქტომბერშიც განხორციელდა უკანონო ქმედებები, თუმცა, მსგავსი სიმძიმის ძალადობრივი ქმედება ამ დრომდე არ დაფიქსირებულა. **სახალხო დამცველი მანამდეც მიუთითებდა**, რომ მნიშვნელოვანია სამართალდამცავმა ორგანოებმა არ გააჩინონ დაუსჯელობის განცდა, დროული რეაგირება იქონიონ თითოეულ ასეთ ქმედებასთან დაკავშირებით და ამ სახით აღკვეთონ მათი სამომავლო განმეორების შესაძლებლობა.

5.3. აღრეულ ასაკში ქორწინების პრაქტიკის საპრობლემო განხილვის საკანონმდებლო სვლილზე შესახებ

16 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტმა მესამე მოსმენით განიხილა და მიიღო კანონპროექტი, რომლის მომზადების საფუძველი საქართველოს სახალხო დამცველის მიერ წარდგენილი საკანონმდებლო წინადადება გახდა. ცვლილების მიხედვით, 17-დან 18 წლამდე პირთა ქორწინების რეგისტრაციის წესი შეიცვალა იმგვარად, რომ ქორწინებაზე ნებართვის გაცემა მხოლოდ სასამართლოს შეეძლება. ასევე, დაზუსტდა ქორწინების რეგისტრაციის პატივსაღები გარემოება და დებულების მოქმედების ვადა განისაზღვრა ერთი წლით.

მისასალმებელია, რომ პლენარულ სხდომაზე დამსწრე საქართველოს პარლამენტის ყველა

წევრმა მხარი დაუჭირა აღნიშნულ კანონპროექტს და კიდევ ერთხელ დაფიქსირდა მტკიცე ნება ადრეულ ასაკში ქორწინების პრევენციის ხელშეწყობის მიმართულებით.

საკანონმდებლო ცვლილებას თან სდევდეს საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებისა და პრაქტიკაში განხორციელების ხელშეწყობისაკენ მიმართული სხვა ღონისძიებები. გამომდინარე იქიდან, რომ ქორწინების რეგისტრაციას განსაკუთრებული გავლენა აქვს ქალთა ქონებრივ უფლებებზე, საქართველოს სახალხო დამცველი მნიშვნელოვნად მიიჩნევს, რომ ამ მიმართულებითაც გადაიხედოს და დაიხვეწოს საქართველოს კანონმდებლობა.

5.4. საქართველოს სახალხო დამცველის განცხადება მოსამართლეთა შესარჩევ კონკურსთან დაკავშირებით

25 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველი მოსამართლეთა შერჩევა/დანიშვნის პროცესს გამოეხმაურა და განაცხადა, რომ სამწუხაროდ, იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ კონკურსის შედეგების შეჯამებისას, არც ერთ ეტაპზე არ განიხილა, არ იმსჯელა და არ გაითვალისწინა სახალხო დამცველის მიერ განხორციელებული საერთო სასამართლოების მონიტორინგის შედეგები.

მოსამართლეობის კანდიდატთა გასაუბრების წინარე ეტაპზე, საქართველოს უზენაეს სასამართლოსა და იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს თავისი საპარლამენტო ანგარიშებიდან და იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიმართ პერიოდულად წარდგენილი რეკომენდაციებიდან – ცალკეული მოსამართლეების საქმიანობის შესახებ, ერთად თავმოყრილი და შეჯამებული ინფორმაცია წარუდგინა. **ამის შესახებ საქართველოს სახალხო დამცველმა ნოემბერ-დეკემბერში რამდენიმე განცხადება გააკეთა.**

საქართველოს სახალხო დამცველი მიიჩნევდა, რომ მოსამართლეთა შესარჩევი კონკურსის პროცესში, მნიშვნელოვანი იყო საერთო სასამართლოების მიერ საქმეთა განხილვის შესახებ სახალხო დამცველის მონიტორინგის შედეგების გათვალისწინება.

გარდა სახალხო დამცველისა, მოსამართლეების შერჩევის პროცესი ასევე, მკაცრად გააკრიტიკა სამოქალაქო საზოგადოებამ, თუმცა, მიუხედავად არაერთი საფუძვლიანი შენიშვნისა, იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს ადეკვატური რეაგირება არ მოუხდენია. მათ შორის, არ გამოქვეყნებულა მოსამართლეთა თანამდებობებზე წარდგენილი

კანდიდატების ბიოგრაფიები, არ მოხსნილა ინტერესთა კონფლიქტის პრობლემა, გასაუბრების პროცესში კანდიდატები არათანაბარ პირობებში იყვნენ ჩაყენებული, საბჭოს ცალკეული წევრები სხდომებზე არ ცხადდებოდნენ.

სახალხო დამცველს მიაჩნია, რომ იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ ვერ უზრუნველყო მოსამართლეების შერჩევა/დანიშვნის პროცესის ისე წარმართვა, რომ მოსამართლეთა დანიშვნის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილებები გარეშე დამკვირვებლისათვის ობიექტური და დასაბუთებული ყოფილიყო, რაც კიდევ უფრო აღრმავებს საზოგადოების უნდობლობას მართლმსაჯულების სისტემის მიმართ.

სახალხო დამცველი მოუწოდებს საქართველოს პარლამენტს და საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს, დროულად განაახლოს სასამართლო სისტემის რეფორმის მესამე ტალღის კანონპროექტების განხილვა, რათა მოსამართლეთა დანიშვნის შემდგომი პროცესი სრულყოფილად წარიმართოს.

სამოქალაქო განათლების ასამაღლებლად გაწეული მუშაობა

5.1. ტრენინგები უსაფრთხოების საქტორის მონიტორინგის თემაზე

30 ნოემბერიდან 3 დეკემბრის ჩათვლით, სახალხო დამცველის აპარატის თანამშრომლებისთვის შეიარაღებული ძალების დემოკრატიული კონტროლის შენევის ცენტრმა (DCAF) ჩაატარა ტრენინგები თემაზე – „უსაფრთხოების სექტორის მონიტორინგი“.

სახალხო დამცველმა უჩა ნანუაშვილმა თავის მისასალმებელ სიტყვაში უსაფრთხოების სექტორის მონიტორინგის საკითხის აქტუალობას ხაზი გაუსვა. სახალხო დამცველის მოადგილემ ნათია კაციტაძემ და დეპარტამენტების ხელმძღვანელებმა მონიტორინგის კუთხით არსებულ გამოცდილებასა და ამ სფეროს ძირითად გამოწვევებზე ისაუბრეს.

მონვეულმა ექსპერტმა უსაფრთხოების სექტორის მართვისა და ზედამხედველობის მექანიზმებთან დაკავშირებული ძირითადი ასპექტები, უსაფრთხოების სექტორის მონიტორინგი და ადამიანის უფლებების ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართალი, შეიარაღებულ ძალებში ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხი და ამ კუთხით სახალხო დამცველის ინსტიტუტების როლი და სხვა საკითხები მიმოიხილეს.

5.1. 16 დღიანი კამპანია – ერთად ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ

1–9 დეკემბერს, გენდერული ნიშნით ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის 16 დღიანი კამპანიის ფარგლებში, საქართველოს ექვს რეგიონში (ამბროლაურში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, გურიაში, იმერეთში, მცხეთა-მთიანეთსა და ქვემო ქართლში) ადგილობრივი საჯარო მოხელეების, სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლების, სტუდენტებისა და საზოგადოებრივი აქტივისტების მონაწილეობით გაიმართა საჯარო დისკუსიები ოჯახში ძალადობისა და მისი აღმოფხვრის გზების შესახებ.

შეხვედრებს უძღვებოდა საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის უფროსი ეკატერინე სხილაძე.

საჯარო შეხვედრების ორგანიზება შვეიცარიის თანამშრომლობის ოფისი სამხრეთ კავკასიაში და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ განხორციელდა, საქართველოს სახალხო დამცველთან და ძალადობისგან დაცვის ეროვნულ ქსელთან თანამშრომლობით.

4 დეკემბერს გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის წარმომადგენელმა ანა ლობჯანიძემ ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის ოფისში, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე გამართულ შეხვედრაში მიიღო მონაწილეობა.

ანა ლობჯანიძემ ქალთა მიმართ ძალადობის მაღალ მაჩვენებელზე, ძირითად ტენდენციებსა და გამოწვევებზე, ასევე, სახელმწიფოს მიერ განხორციელებულ პრევენციულ ღონისძიებებსა და საზოგადოებაში არსებულ სტერეოტიპებზე ისაუბრა.

4 და 8 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის წარმომადგენელმა სოფიო რუსეცკიმ წალკის, თეთრიწყაროს, ახალციხისა და ადიგენის მუნიციპალიტეტებში სკოლის მოსწავლეების, მასწავლებლებისა და მშობლებისთვის ადრეულ ასაკში ქორწინების ძირითად საკითხებზე მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით საინფორმაციო შეხვედრები ჩაატარა.

შეხვედრებზე განიხილეს ადრეულ ასაკში ქორწინების ფორმები, მიზეზები, რისკები, არსებული პრაქტიკა და პრობლემების გადაჭრის გზები. ისაუბრეს საკანონმდებლო რეგულაციებსა და სერვისის მიმწოდებელ ორგანიზაციებზე; ასევე, საქართველოს სახალხო დამცველის როლზე ადრეულ ასაკში ქორწინების შემთხვევებზე რეაგირებისას.

5.2. საინფორმაციო შეხვედრა „ძალადობას არ აქვს გამართლება“

3 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის წარმომადგენელმა მერი მაღლაფერიძემ ქალთა საერთაშორისო ორგანიზაცია „აკესოს“ მიერ ორგანიზებულ შეხვედრაზე ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მოხსენება წარადგინა. მან მიმოიხილა საქართველოს სახალხო დამცველის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები და რეკომენდაციები, ასევე, ოჯახში ძალადობისაგან დამცავი მექანიზმების ფუნქციონირებისას არსებული გამოწვევები.

5.3. ილიაუნის საპარტოლის სკოლის სტუდენტების გასვლითი სემინარი საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატში

11 დეკემბერს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის სტუდენტებს საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატში, „გენდერი და ადამიანის უფლებები“ – კურსის ფარგლებში, გასვლითი სემინარი ჩაუტარდათ.

სტუდენტები შეხვდნენ თანასწორობის დეპარტამენტის უფროსს მაკა სტივენსონს და გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის უფროსს ეკატერინე სხილაძეს. სემინარზე განიხილეს საქართველოს სახალხო დამცველის საქმიანობა გენდერის საფუძველზე უფლებადარღვევის ფაქტების შესწავლასთან და რეაგირებასთან დაკავშირებით. ასევე, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული უფლებამოსილებები.

5.4. სახალხო დამცველის ადამიანის უფლებათა აკადემიის ტრენინგი „ადამიანის უფლებების როლი კონფლიქტის ტრანსფორმაციაში“

14-18 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველთან არსებული ადამიანის უფლებათა აკადემიის ფარგლებში რიგით მეოთხე ტრენინგი - „ადამიანის უფლებების როლი კონფლიქტის ტრანსფორმაციაში“- ჩატარდა, რომელშიც სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებმა მიიღეს მონაწილეობა. ტრენინგის გახსნაზე სახალხო დამცველმა კონფლიქტით დაზარალებული მოსახლეობის უფლებების დაცვის კუთხით ომბუდსმენის აპარატის საქმიანობაზე ისაუბრა.

კურსის მთავარი მიზანი იყო სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებისთვის გაეცნო ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელობა კონფლიქტისა და პოსტ-კონფლიქტურ სიტუაციაში. ტრენინგს საერთაშორისო ექსპერტები, იორგენ იოჰანსენი და მიშელ პარლევლიეტი უძღვებოდნენ. მათ მონაწილეებს გააცნეს კონფლიქტების ანალიზის მეთოდოლოგია, ისაუბრეს ინსტიტუტებისა და სხვადასხვა აქტორების როლზე კონფლიქტის მოგვარებასა და მშვიდობის მშენებლობაში და გაანალიზეს ადამიანის უფლებებისა და კონფლიქტის ტრანსფორმაციის ურთიერთკავშირი.

სხვადასხვა

5.1. გალის რაიონში განათლების უფლების შესახებ სახალხო დამცველის რაიონული განხილვა

1 დეკემბერს სახალხო დამცველის მრჩეველმა კონფლიქტებით დაზარალებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებების საკითხებში მედია ტურ-აშვილმა აფხაზეთის უმაღლეს საბჭოში სახელმწიფო სტრუქტურებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს საქართველოს სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიში წარუდგინა - „განათლების უფლება გალის რაიონში, 2015-2016 სასწავლო წლის სიახლე“

ბი და თანმდევი პრობლემები“. ასევე გააცნო სახალხო დამცველის რეკომენდაციები გალის რაიონში მშობლიურ ენაზე განათლების უფლების დაცვისა და განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის თაობაზე.

5.2. მოსაზრება გამოძიების ეტაპზე მონაშთი დაკითხვის წესის შესახებ

4 დეკემბერი. საქართველოს სახალხო დამცველმა უარყოფითად შეაფასა საქართველოს მთავრობის ინიციატივა მოწმეთა დაკითხვის წესში შესატან ცვლილებებთან დაკავშირებით.

შემოთავაზებული ცვლილებების მიხედვით, თუ მოწმე უარს აცხადებს გამოკითხვაზე, თუმცა არსებობს ფაქტი ან/და ინფორმაცია, რომ მას აქვს სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო ინფორმაცია, იგი შეიძლება დაიკითხოს მაგისტრადი მოსამართლის წინაშე. სახალხო დამცველს მიაჩნია, რომ ცვლილებით, პრაქტიკულად მოხდება მოწმის დაკითხვის იძულების წესის გადმოტანა საგამოძიებო ორგანოებიდან სასამართლოში.

გარდა ამისა, მოწმის დაკითხვის შესაძლებლობის მხოლოდ ბრალდების მხარისთვის მინიჭება, აკნინებს დაცვის მხარეს და ვერ უზრუნველყოფს სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების პროცესში მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის უზრუნველყოფას.

საქართველოს სახალხო დამცველისათვის მიუღებელია ის არგუმენტები, რომელთა საფუძველზეც საქართველოს მთავრობა მოწმეთა დაკითხვის ახალი წესის, გარკვეული კატეგორიის დანაშაულებთან მიმართებით, ორი წლით გადავადებას ითხოვს.

სახალხო დამცველი მოუწოდებს საქართველოს პარლამენტს, მხედველობაში მიიღოს მისი რამდენიმე მოსაზრება და კანონის პროექტი ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოიყვანოს.

5.3. საჯარო დებატები: რეაბილიტაცია არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე პოლიციაში: სახელმწიფოს და საზოგადოების ხედვა

4 დეკემბერს სახალხო დამცველმა მორიგი საჯარო დებატები გამართა თემაზე - „რეაგირება არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე პოლიციაში: სახელმწიფოს და საზოგადოების ხედვა“. დებატებზე მოხსენებით წარსდგნენ სახალხო დამცველის სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების დეპარტამენტის უფროსი ეკატერინე ხუციშვილი, სახალხო დამცველის პრევენციისა და მონიტორინგის დეპარტამენტის უფროსი ნიკა კვარაცხელია, შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე ვარლამ ხათრიძე და შეწყალების კომისიის თავმჯდომარე ზვიად ქორიძე.

განიხილეს პოლიციელების მხრიდან არასათანადო მოპყრობის ფაქტები და სამართალდამცველთა მხრიდან ჩადენილი დანაშაულის არაეფექტური გამოძიება, დაკავებულ პირთა დაკითხვის წესის, სხეულის დაზიანების დოკუმენტირებისა და სხვა მნიშვნელოვანი დოკუმენტაციის სრულყოფილად წარმოების ხარვეზები.

დებატები კითხვა-პასუხის რეჟიმში ორ საათზე მეტხანს გაგრძელდა. ღონისძიებას მოდერირებას უწევდა საქართველოში ევროპის საბჭოს ოფისის წარმომადგენელი ნინო გობრონიძე.

საჯარო დებატები მხარდაჭერილია ევროკავშირის პროექტის „სახალხო დამცველის გაძლიერების“ მიერ.

5.4. სახალხო დამცველმა სასამართლოს მეგობრის მოსაზრებით საკონსტიტუციო სასამართლოს მიმართა

8 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა „სასამართლოს მეგობრის“ მოსაზრებით მიმართა საკონსტიტუციო სასამართლოს, სადაც საქართველოს სახალხო დამცველი აღნიშნავს, რომ სახელმწიფო საკუთრებაში შეჭრილი პირებისთვის სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრაციის აკრძალვა

წინააღმდეგობაში მოდის თანასწორობის კონსტიტუციურ უფლებასთან. ოჯახებს, რომლებიც თვითნებურად არიან შეჭრილი სახელმწიფო საკუთრებაში, ისევე როგორც ნებისმიერ სხვა ოჯახს, თავისუფლად შეიძლება ჰქონდეთ სოციალური დახმარების მიღების საჭიროება. შესაბამისად, ბლანკეტური აკრძალვის დაწესება, წარმოადგენს უფლებაში ჩარევის იმდენად ინტენსიურ ფორმას, რომ თანასწორობის იდეას აზრს უკარგავს.

ამასთანავე, აუცილებელია, სოციალური დაცვის უფლების რეალიზება მოხდეს სოციალური სახელმწიფოს კონსტიტუციური პრინციპებისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების მიხედვით.

5.5. საკონსტიტუციო სასამართლომ სახალხო დამცველის სარჩელი არსებითად განიხილა

17 და 18 დეკემბერს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ არსებითად განიხილა საქართველოს სახალხო დამცველის სარჩელი, „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ კანონის საქართველოს კონსტიტუციასთან შესაბამისობასთან დაკავშირებით.

სახალხო დამცველი მიიჩნევს, რომ სახელმწიფო ორგანოების უფლება - ჰქონდეთ მაიდენტიფიცირებელი მონაცემების კოპირების, მათი 2 წლის ვადით შენახვისა და კომუნიკაციის შინაარსის რეალურ დროში მიღების უწყვეტი შესაძლებლობა, არღვევს საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლებას.

საქართველოს სახალხო დამცველის წარმომადგენლებმა სასამართლოს გააცნეს პოზიცია საქმის არსებითად მიღების აუცილებლობის შესახებ და წარადგინეს არგუმენტაცია ე.წ. მოსმენების „ორგასაღებიანი“ სისტემის არსებული რეჟიმის ნაკლოვანებებზე.

5.6. მონიტორინგი უს-ს მიზრასილი დეპარტამენტის დროებითი განთავსების სანტარში

17 დეკემბერს სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრებმა მონიტორინგი განახორციელეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიგრაციის დეპარტამენტის დროებითი განთავსების ცენტრში, სადაც ვიზიტის დროს 18 პირი იმყოფებოდა.

მონიტორინგის მიმდინარეობისას სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრებმა დაათვალიერეს ფიზიკური გარემო, გაესაუბრნენ ცენტრში მოთავსებულ პირებსა და თანამშრომლებს, შეამოწმეს დაკავებულ პირთა საქმეებში არსე-

ბული დოკუმენტაცია. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო დაწესებულებაში მიღების პროცედურებს, მოპყრობას, ექიმისა და ადვოკატის ხელმისაწვდომობას, დაწესებულებაში არსებულ რეჟიმს, კვებასა და კონტაქტს გარე სამყაროსთან. ჯგუფის წევრები წინასწარ შემუშავებული ინსტრუმენტებით ხელმძღვანელობდნენ.

5.7. ადამიანის უფლებები კონფლიქტით დაზარალებულ რაიონებში

19 დეკემბერს კონფლიქტებით დაზარალებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებების საკითხებში სახალხო დამცველის მრჩეველმა მედეა ტურაშვილმა და სამართლებრივმა ექსპერტმა ქეთევან ახოშაძემ მონაწილეობა მიიღეს „მშვიდობისა და რეინტეგრაციის რეგიონული ქსელის“ მიერ ორგანიზებულ კონფერენციაში, რომელიც მშვიდობის მშენებლობის პროცესში ახალგაზრდების ჩართულობას ეხებოდა.

კონფერენციაზე მედეა ტურაშვილი მოხსნებით გამოვიდა და კონფლიქტით დაზარალებული მოსახლეობის უფლებების დაცვის კუთხით სახალხო დამცველის საქმიანობისა და ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებების მდგომარეობის შესახებ ისაუბრა.

5.8. შპს პირთა უფლებების კონვენციის მონიტორინგის საკონსულტაციო საბჭოს მორიგი შეხვედრა

21 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველთან არსებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის პოპულარიზაციის, დაცვისა და იმპლემენტაციის მონიტორინგის საკონსულტაციო საბჭოს მესამე სამუშაო შეხვედრა გაიმართა.

საბჭოს წევრებმა წარმოადგინეს და განიხილეს გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის იმპლემენტაციის მონიტორინგის სამოქმედო გეგმის პროექტი; ასევე კონვენციის პოპულარიზაციის, დაცვისა და იმპლემენტაციის მონიტორინგის მექანიზმის ფარგლებში ჩატარებული ტრენინგის შედეგები, განსაზღვრეს პოტენციური პარტნიორები.

5.9. „ქალეზა, მშვიდობასა და უსაფრთხოებაზე“ ეროვნული სამოქმედო გეგმის განხორციელება საქართველოში

21 დეკემბერს საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის, გაეროს ქალთა ორგანიზაციისა და საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის ორგანიზებით ჩატარდა შეხვედრა „ქალეზა, მშვიდობასა და უსაფრთხოებაზე“ 2012–2015 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის განხორციელების საკითხებზე.

შეხვედრის მონაწილეებს მიესალმნენ გაეროს ქალთა ორგანიზაციის წარმომადგენელი საქართველოში ერიკა კვაპილოვა, პრემიერ-მინისტრის თანაშემწე ადამიანის უფლებებისა და გენდერული თანასწორობის საკითხებში სოფო ჯაფარიძე, საქართველოს პარლამენტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს თავმჯდომარე მანანა კობახიძე და საქართველოს სახალხო დამცველის პირველი მოადგილე პაატა ბელთაძე.

შეხვედრას ესწრებოდნენ ეროვნული სამოქმედო გეგმის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი უწყებების, არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლები და სხვა დაინტერესებული პირები.

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის წარმომადგენელმა ანა ლობჯანიძემ, ეროვნული სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის შედეგებზე საუბრისას, პასუხისმგებელი უწყებების მიერ განხორციელებული საქმიანობა და გამოვლენილი ხარვეზები მიმოიხილა; აგრეთვე, შეაჯამა მონიტორინგის შედეგად გამოკვეთილი ძირითადი მიგნებები და დამსწრე საზოგადოებას შემუშავებული რეკომენდაციები წარუდგინა.

5.10. სახალხო დამცველმა სასჯელადსრულების დანიშნულებაზე წიგნები გადასცა

23 დეკემბერს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი, სასჯელადსრულების მინისტრთან კახი კახიშვილთან ერთად, სასჯელადსრულების №16 დაწესებულებაში მსჯავრდებულებს შეხვდა და სახალხო დამცველის აპარატის მიერ მომზადებული ანგარიშები გადასცა. ანგარიშები მსჯავრდებულთა პირობებს, პენიტენციურ დაწესებულებებში არსებულ მდგომარეობას, ინდივიდუალურ საქმედებსა და იმ რეკომენდაციებს მოიცავს, რომლითაც ომბუდსმენმა შესაბამის უწყებებს მიმართა. გამოცემებში, ასევე, ასახულია ევროპული სასამართლოების გადაწყვეტილებები.

შეხვედრაზე სახალხო დამცველმა სასჯელადსრულების სამინისტროსთან მჭიდრო თანამშრომლობაზე გაამახვილა ყურადღება და პენიტენციურ სისტემაში ჯერ კიდევ არსებულ პრობლემებსა და საჭიროებებს გაუსვა ხაზი.

400-მდე წიგნი, მათ შორის, ანგარიშები და საინფორმაციო ბუკლეტები სასჯელადსრულების 15 დაწესებულების ბიბლიოთეკებს გადაეცა.

5.11. მრგვალი მაგიდა: გამონვევები თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა უფლებების დაცვის სფეროში და მათი გადაჭრის გზები

23 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა გამართა მრგვალი მაგიდა თემაზე: „გამონვევები თავშესაფრის მაძიებელთა, ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა უფლებების დაცვის სფეროში და მათი გადაჭრის გზები“.

ღონისძიებაზე სიტყვით გამოვიდნენ საქართველოს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის პირველი მოადგილე გრიგოლ გიორგაძე და გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატის უფროსი სამართლებრივი მრჩეველი ინნა ბორისევიჩი.

სახალხო დამცველი მიიჩნევს, რომ ხელისუფლებამ უფრო აქტიურად უნდა ჩართოს საერთაშორისო ორგანიზაციები და არასამთავრობო სექტორი კანონმდებლობის შემუშავებაში და, რაც მთავარია, უფრო გამჭვირვალე გახადოს მისი იმპლემენტაცია.

სახალხო დამცველის წარმომადგენელმა თამთა პაპუაშვილმა თავშესაფრის საკითხებზე აპარატის საქმიანობის შედეგად გამოკვეთილ ტენდენციებზე, მთავარ გამონვევებსა და მათი გადაჭრის გზებზე ისაუბრა; მიმოიხილა თავშესაფრის კანონმდებლობა, სახელმწიფო უსაფრთხოების საფუძვლით ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსების მინიჭებაზე უარის დასაბუთების

საკითხი და ამგვარი საქმეების გასაჩივრება და საქმის წარმოება.

5.12. პრევენციის ეროვნული მექანიზმის საინფორმაციო ბიულეტენი

31 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა პრევენციის ეროვნული მექანიზმის მესამე კვარტალური, საინფორმაციო ბიულეტენი გამოსცა. ბიულეტენში შესულია ინფორმაცია ორი მნიშვნელოვანი სპეციალური ანგარიშის შესახებ, რომელიც პრევენციის ეროვნულმა მექანიზმმა შემოდგომაზე მოამზადა და საზოგადოებას წარუდგინა; მიმოხილულია პენიტენციურ დაწესებულებებში დისციპლინური სახდელის დაკისრების შემთხვევაში ხანგრძლივი პაემანის განხორციელების უფლების შეზღუდვის საკითხი.

მკითხველს შეუძლია გაეცნოს ინფორმაციას თავისუფლების აღკვეთის/შეზღუდვის ადგილებში განხორციელებული ვიზიტების თაობაზე; საკანონმდებლო მიმოხილვას საერთაშორისო სტანდარტების ქრილში და საერთაშორისო სიახლეებს; იხილოს ინტერვიუ გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) დირექტორთან სამა გრაუმანთან.

6. წარმატებული ინიციატივები საქმეები

6.1. სახალხო დამცველის მიმართვის საფუძველზე „ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრში“ პირობები გაუმჯობესდა

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის სამოქალაქო, პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების დაცვის დეპარტამენტმა შეისწავლა სს „ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრში“ არსებული მდგომარეობა. ცენტრის პაციენტები უკმაყოფილონი იყვნენ მძიმე საცხოვრებელი პირობებით; მოუწესრიგებელი გათბობის სისტემით, აუცილებელი დამატებითი მედიკამენტების ნაკლებობით. საკვების რაოდენობრივი და კალორიული სიმცირით.

სახალხო დამცველის აპარატის მიმართვის საფუძველზე, სამედიცინო საქმიანობის სახელმ-

წიფო რეგულირების სააგენტომ შეისწავლა დაწესებულების სანებართვო პირობები, გამოავლინა დარღვევები და შეადგინა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი.

„ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნულმა ცენტრმა“ სახალხო დამცველს ოფიციალურად შეატყობინა, რომ აღმოჩენილი დარღვევების ნაწილი უკვე აღმოფხვრილია, პაციენტების სტაციონალური მკურნალობისა და კვების პირობები გაუმჯობესებულია. კერძოდ, შემუშავდა სამკურნალო კვების ახალი სტანდარტი, განხორციელდა პალატების სავენტილაციო სისტემების რეაბილიტაცია, დაიდგა წინასასტერილიზაციო დამუშავების ახალი აპარატი, მიმდინარეობს 22 სანოლზე გათვლილი, ბავშვთა ახალი განყოფილების მშენებლობა და სხვა.

7. ღირსშესანიშნავი თარიღები

7.1. 3 დეკემბერი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საერთაშორისო დღი

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საერთაშორისო დღე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეამ 1992 წელს დააწესა. მიმდინარე წლის ერთ-ერთი მოწოდებაა „არავინ დავტოვოთ უკან“.

საქართველოში გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის ძალაში შესვლის მიუხედავად, ბევრი ადამიანისთვის ჯერ კიდევ გამოწვევაა ფიზიკური გარემოს, ინფრასტრუქტურის, ტრანსპორტისა თუ ინფორმაციის მისაწვდომობა, სათანადო საცხოვრებლის უფლების რეალიზება, ხარისხიანი და უწყვეტი ინკლუზიური განათლება, ჯანდაცვა, დასაქმება. აღნიშნული პრობლემები განსაკუთრებით მწვავეა სახელმწიფო ზრუნვიდან გამოსული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის. სახელმწიფოს მხრიდან სათანადო მხარდაჭერის გარეშე, ისინი მოუშვადებელი არიან დამოუკიდებელი ცხოვრებისთვის.

3 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის, სამინისტროებისა და არასამთავრობო ორგა-

ნიზაციების წარმომადგენლებთან, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან შეხვედრა გამართა თემაზე: „**შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა დამოუკიდებელი ცხოვრების ხელშეწყობა**“.

საქართველოს სახალხო დამცველმა კიდევ ერთხელ მოუწოდა სახელმწიფოს აქტიურად იმუშაოს პრობლემების გადაჭრის მიზნით, რათა უზრუნველყოფილ იქნას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების სათანადოდ დაცვა და მათი სრული მონაწილეობა საზოგადოების ცხოვრებაში.

7.2. ხანუქას ღღესასწაული

7 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა ებრაელ ხალხს ხანუქას - მთელ მსოფლიოში მტერზე გამარჯვებისა და ტაძრის განმედიის - ღღესასწაული მიულოცა და ებრაულ თემს საქართველოში მშვიდობასა და კეთილდღეობა უსურვა.

7.3. შოხის ღღესასწაული

საქართველოს სახალხო დამცველმა შოხის ღღესასწაული მიულოცა საქართველოში არსებულ იმ ქრისტიანულ ეკლესიებს, რომლებიც ქრისტეს შობას 25 დეკემბერს აღნიშნავენ.

ამ დიდ ქრისტიანულ ღღესასწაულზე უჩა ნანუაშვილმა საქართველოს კათოლიკე და პროტესტანტული ეკლესიების მრევლს მშვიდობა, სულიერი სიმშვიდე და მომავლის რწმენა წარმატება და კეთილდღეობა უსურვა.

8. საერთაშორისო სიახლეები ადამიანის უფლებათა დაცვის კუთხით

8.1. ნილს მუჟნიეკსის დამოუკიდებულება საქართველოში მიმდინარე მოვლენების შესახებ

ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებათა კომისარმა ნილს მუჟნიეკსმა საქართველოში ვიზიტის შემდგომ გამოქვეყნებულ შეფასებაში რამდენიმე მნიშვნელოვანი მიმართულება განიხილა. კომისარმა დადებითად შეაფასა დისკრიმინაციასთან ბრძოლის საქმეში ომბუდსმენის როლის ზრდა და სიძულვილის საფუძველზე ჩადენილი დანაშაულების გამოძიებისთვის პროკურორთათვის სახელმძღვანელო მითითებების შემოღების გეგმები. მისი თქმით, „ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობის ეფექტიანი აღსრულება გულისხმობს, რომ მის მოთხოვნებს უნდა ემორჩილებოდეს როგორც საჯარო, ასევე კერძო სექტორი, და რომ საკმარისი დრო უნდა იყოს გამოყოფილი

საჩივრების სასამართლომდე მიტანისთვის“.

სასამართლო სისტემასთან დაკავშირებით კომისარმა აღნიშნა, რომ უფრო ძლიერი სასამართლო კონტროლის მიუხედავად, გარკვეულ შემთხვევებში პრობლემად რჩება საპროცესო შეთანხმებები. ამასთან, მართლმსაჯულების დამოუკიდებლობის უზრუნველსაყოფად, საჭიროა მოსამართლეთა შერჩევა დანიშვნა და შეცვლა გამჭვირვალედ, მათი დამსახურებების გათვალისწინებითა და მკაფიოდ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე ხორციელდებოდეს. მოსამართლეები უკეთ უნდა იყვნენ დაცულნი ჩარევებისგან, განსაკუთრებით მაღალი პროფილის საქმეებზე მუშაობის დროს. ამ კუთხით, მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იქნება საქმეების მოსამართლეებზე შემთხვევითი შერჩევის წესით განაწილების პროცედურის შემოღება. პრობლემად რჩება მოსამართლეთა გამოსაცდელი ვადის არსებობა და გაუმჭვირვალე დისციპლინარული პროცედურები.

ისაუბრა პროკურორთა დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის, მათ საქმიანობაში პოლიტიკური ჩარევების თავიდან აცილების უზრუნველყოფის ღონისძიებებზე; პროკურორთა კომპეტენციებისა და შესაძლებლობების გაძლიერებაზე, რათა უფრო ეფექტურად გამოიძიონ ადამიანის უფლებათა დარღვევის ფაქტები. ამ კუთხით, ასევე მნიშვნელოვანია გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა.

ბათუმში ყოფნის დროს, კომისარი „ოცნების ქალაქის“ მაცხოვრებელთა პირობებს გაეცნო და საქართველოს ხელისუფლებას მოუწოდა, გადაეგას ქმედითი ნაბიჯები ამ პირთა ელემენტარული საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

კონფლიქტით დაზარალებულ თემებში ადამიანის უფლებათა დაცვის მდგომარეობასთან დაკავშირებით მიღებულ შემამოფოთებელ ინფორმაციათა შორის იყო გალის რაიონში მშობლიურ ენაზე განათლების უფლების შეზღუდვა. „პრობლემების მოგვარებისთვის უფრო მეტია გასაკეთებელი“, – მიაჩნია ადამიანის უფლებათა კომისარს.

მუჟნიეკსმა განიხილა მართლმსაჯულების, განსაკუთრებით არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სფეროში მიმდინარე წარმატებული რეფორმა და წინასწარი პატიმრობების რიცხვის შემცირებაც; თუმცა, აღნიშნა, რომ ამ თვალსაზრისით გარკვეული ხარვეზები ჯერ კიდევ არსებობს.

მუჟნიეკსმა მიუთითა საქართველოს ხელისუფლებას, რომ რელიგიურ უმცირესობებს არ უნდა შეექმნათ ხელოვნური ბარიერები თავიანთ საკულტო ნაგებობებზე წვდომის დროს. ასევე,

უფრო მეტი უნდა გაკეთდეს ბოშათა დაჯგუფებისა და მესხური მოსახლეობის ინტეგრაციისა და ძირითად უფლებებზე წვდომის უზრუნველყოფისთვის.

კომისარი კმაყოფილება გამოთქვა საქართველოს ხელისუფლების მიერ სირიიდან, ერაყიდან და უკრაინიდან ლტოლვილთა საჭიროებების დაკმაყოფილებისთვის გაწეული ძალისხმევის გამო.

8.2. ევროპის საბჭოს წამების საწინააღმდეგო კომიტეტის ანგარიში საქართველოს შესახებ

15 დეკემბერს ევროპის საბჭოს წამების საწინააღმდეგო კომიტეტმა, გამოაქვეყნა ანგარიში საქართველოში მისი მე-5 პერიოდული ვიზიტის შესახებ, რომელიც 2014 წლის დეკემბერში განხორციელდა. ანგარიშში დეტალურად არის განხილული შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებულ დაწესებულებებში არსებული მდგომარეობა.

დოკუმენტში დადებით ტენდენციათა შორის აღნიშნულია, რომ გრძელდება პოლიციის დროებითი მოთავსების იზოლაციურებში საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება, ციხეების გადატვირთულობის პრობლემის დაძლევა, პატიმრობის პირობების და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესება. თუმცა, სხვა სფეროებში, როგორცაა პენიტენციურ სისტემაში არსებული ციხის რეჟიმი, საკანს გარე აქტივობები, გარე სამყაროსთან კავშირი, ფსიქიატრიული პაციენტების მდგომარეობა ქუტირის საავადმყოფოში და დაუსჯელობის წინააღმდეგ ბრძოლა, არავითარი პროგრესი არ ყოფილა, ან თუ იყო, მხოლოდ უმნიშვნელო სახით.

ანგარიშში წარმოდგენილი იყო სარწმუნო ბრალდებები გლდანის საპყრობილეში პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობისა და სხვა არაადამიანური და დამამცირებელი ქმედებების შესახებ. კომიტეტი მიესალმება საქართველოს ხელისუფლების მიერ, პოლიციის მხრიდან არასათანადო მოპყრობის პრევენციის მიზნით გადადგმულ ნაბიჯებს, თუმცა, ნათელია, რომ ამ კუთხით ძალისხმევა უწყვეტი უნდა იყოს.

ანგარიშში, საქართველოს სახალხო დამცველისა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ მიწოდებული ინფორმაციისა და კონკრეტული საქმის შესწავლის საფუძველზე აღნიშნულია, რომ სამართალდამცველების დაუსჯელობა საქართველოში, კვლავ, სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენს. „მიუხედავად იმისა, რომ პროკურატურა უფლებამოსილია გამოიძიოს

სავარაუდო არასათანადო მოპყრობის ფაქტები და ასეთი ქმედების განხორციელების შესახებ არსებული ბრალდებები/საჩივრები, პრაქტიკაში, პირველად საგამოძიებო ქმედებებს შესაბამისი სამინისტროების საგამოძიებო დეპარტამენტები ახორციელებს. აღნიშნული გარემოება კითხვებს ბადებს ასეთი გამოძიებების დამოუკიდებლობის შესახებ. ასევე პრობლემურია მტკიცებულებების შეკრების და მათი დაცვის შეფერხება, მონმეთა არდაკითხვა და გამოძიების დაწყება სისხლის სამართლის კოდექსის შეუსაბამო მუხლის საფუძველზე. ჩვეულებრივ, არ ხორციელდება ეჭვმიტანილი სამართალდამცველებისთვის უფლებამოსილების შეჩერება და შესაბამისი ზომები არ მიიღება პოტენციური მსხვერპლის (მაგალითად, პატიმრების) დასაცავად, რომ არ მოხდეს მათზე ზეწოლა და იძულება ჩვენებების შეცვლის მიზნით“. შესაბამისად, წამების საწინააღმდეგო კომიტეტი მოუწოდებს საქართველოს ხელისუფლებას, გადადგას ქმედითი ნაბიჯები, სავარაუდო არასათანადო მოპყრობის ფაქტების დამოუკიდებელი, ეფექტური და გამჭვირვალე გამოძიების უზრუნველსაყოფად.

8.3. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება რუსეთის წინააღმდეგ

4 დეკემბერს ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ, საქმეზე „რომან ზახაროვი რუსეთის წინააღმდეგ“, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლის (პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემის უფლება) დარღვევა დაადგინა. საქმე ეხება რუსეთში მობილურ ტელეკომუნიკაციაზე მეთვალყურეობის, ფარული მოსმენის არსებულ სისტემას.

განმცხადებელის, საგამომცემლო კომპანიის მთავარი რედაქტორის განცხადებით, რუსეთის კანონმდებლობის თანახმად, მობილური ოპერატორები ვალდებული არიან დაამონტაჟონ ტექნიკური აღჭურვილობა, რომელიც ძალოვან სტრუქტურებს ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობას მისცემს. აღნიშნული, რუსეთის კანონმდებლობის თანახმად – არასაკმარისი სამართლებრივი გარანტიების პირობებში, მოქალაქეთა პირად კომუნიკაციებზე მიყურადების ბლანკეტურ შესაძლებლობას ქმნის.

სასამართლოს დადგენილებით, ბატონი ზახაროვი უფლებამოსილი იყო განეცხადებინა, რომ ის გახდა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით გათვალისწინებული უფლებების დარღვევის მსხვერპლი, მიუხედავად იმისა, რომ მას არ შეეძლო დაემტკიცებინა, რომ მეთვალყურეობის კონკრეტული ღონისძიებების ობიექტი იყო. ეროვნულ დონეზე, სამართლებრივი დაცვის ეფექტური

საშუალებების არარსებობის, ასევე, მეთვალყურეობის ღონისძიებების საიდუმლო ხასიათისა და იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ ფარული მიყურადება ეხებოდა ყველა ტელეკომუნიკაციის სერვისების მომხმარებელს, სასამართლომ დასაბუთებულად მიიჩნია, შესაბამისი კანონმდებლობა შეესწავლა არა განმცხადებელზე განხორციელებული კონკრეტული მეთვალყურეობის თვალსაზრისით, რომლის მსხვერპლიც იყო ბატონი ზახაროვი, არამედ აბსტრაქტულად. გარდა ამისა, ბატონ ზახაროვს არ უნდა ეცადა იმის დამტკიცება, რომ ის იყო, თუნდაც, კომუნიკაციის მეთვალყურეობის რისკის ქვეშ. იმის გათვალისწინებით, რომ ეროვნული სისტემა არ სთავაზობს ეფექტურ სამართლებრივ დაცვას პირს, რომელიც ეჭვობს, რომ ის არის საიდუმლო მეთვალყურეობის ობიექტი, თავისთავად, სადავო კანონმდებლობის არსებობაც კი წარმოადგენს კონვენციის მე-8 მუხლით დაცულ უფლებაში ჩარევას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ინფორმაციის მოხსნა კავშირგაბმულობის არხიდან ემსახურება ეროვნული უსაფრთხოების დაცვის, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის, დანაშაულის პრევენციისა და ეკონომიკური კეთილდღეობის დაცვის კანონიერ მიზანს. თუმცა, იმ საფრთხის გათვალისწინებით, რომ ფარული მიყურადების სისტემამ, რომელიც შექმნილია ეროვნული უსაფრთხოების დასაცავად, შეიძლება ძირითადი გამოუთხაროს ან, თუნდაც, გაანადგუროს დემოკრატია, სასამართლო უნდა დარწმუნდეს, რომ არსებობს ადეკვატური და ეფექტური გარანტიები ძალაუფლების ბოროტად გამოყენების წინააღმდეგ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ რუსეთის საკანონმდებლო რეგულაციები, რომელიც აწესრიგებს კავშირგაბმულობის არხებიდან ინფორმაციის მოხსნის საკითხებს, არ განამტკიცებს ადეკვატური და ეფექტური სამართლებრივი დაცვის გარანტიებს თვითნებობისა და ძალაუფლების ბოროტად გამოყენების საფრთხეებისგან, რომელიც თან ახლავს ნებისმიერი ფარული მიყურადების სისტემას.

სასამართლომ დაადგინა ხარვეზები სამართლებრივი ჩარჩოს შემდეგ სფეროებში: გარემოებები, რომელშიც რუსეთის საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლები უფლებამოსილი არიან მიმართონ ფარული მიყურადების ზომებს; ასეთია კონტროლის ხანგრძლივობა, განსაკუთრებით ის გარემოებები, რომელშიც უნდა მოხდეს კონტროლის ზომების შეჩერება; პროცედურები, რომელთა საფუძველზეც უნდა მოხდეს ფარული მეთვალყურეობის ავტორიზაცია, ასევე, დამუშავებული მონაცემების შენახვა და განადგურება; ფარული მიყურადების კონტროლის სისტემა.

9. სახალხო დამცველის აპარატის ამახუჩება

9.1. ესაუბის კონკურსის გამარჯვებულთა დაჯილდოება

16 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა თემაზე: „იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევნილთა როლი, კონფლიქტით გაყოფილ საზოგადოებებს შორის ნდობის აღდგენაში“ გამომცხადებულ ესეების კონკურსში გამარჯვებულ სტუდენტებს სერთიფიკატები და პრიზები გადასცა.

კონკურსის მიზანს წარმოადგენდა სტუდენტების დაინტერესება იძულებით გადაადგილების და კონფლიქტების მშვიდობიანი მოგვარების თემით, რომელიც დევნილობის დანაშაულებიდან დღემდე მწვავე და აქტუალურია ჩვენი საზოგადოებისთვის.

კონკურსი ბრიტანეთის საელჩოს მიერ დაფინანსებული პროექტის „საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის შესაძლებლობების გაძლიერება იძულებით გადაადგილებულ პირთა პრობლემების გადასაჭრელად“ ფარგლებში გაიმართა.

9.2. ახალი თანამშრომელი

21 დეკემბრიდან სახალხო დამცველის აპარატში მუშაობა დაიწყო ტოლერანტობის ცენტრის მხარდაჭერის პროექტის კოორდინატორმა ნინო კუხიანიძემ.

9.3. სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრების შესარჩევი კონკურსი

23 დეკემბერს საქართველოს სახალხო დამცველმა სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრების შესარჩევი კონკურსი გამოაცხადა.

პრევენციის ეროვნული მექანიზმის ფარგლებში საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრებთან ერთად პერმანენტულად ახდენს დაკავებულ, პატიმრობაში მყოფ ან სხვაგვარად თავისუფლებაშე-

ლუდულ პირთა და მსჯავრდებულთა, აგრეთვე, ფსიქიატრიულ დაწესებულებებში, მოხუცთა თავშესაფრებსა და ბავშვთა სახლებში მოთავსებულ პირთა მდგომარეობის მონიტორინგს და ამონმებს მათდამი მოპყრობას წამებისა და სხვა სასტიკი, არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობისაგან ან სასჯელისაგან დაცვის მიზნით, რეაგირებს არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე და სპეციალური და წლიური ანგარიშების მეშვეობით საზოგადოებას აწვდის ინფორმაციას არსებულ ვითარებაზე.

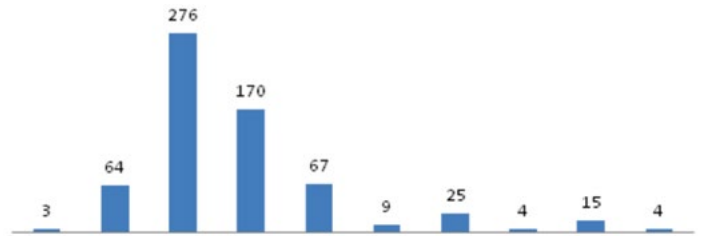
სპეციალური პრევენციული ჯგუფის წევრების განახლება ხდება წელიწადში ერთხელ.

9.4. მომართვიანობის სტატისტიკა

დეკემბრის თვეში სახალხო დამცველის აპარატში შემოვიდა 727 განცხადება. დასაშვებობის გავლის შემდეგ, 637 განცხადება **სამსახურების მიხედვით** შემდეგნაირად გადანაწილდა:

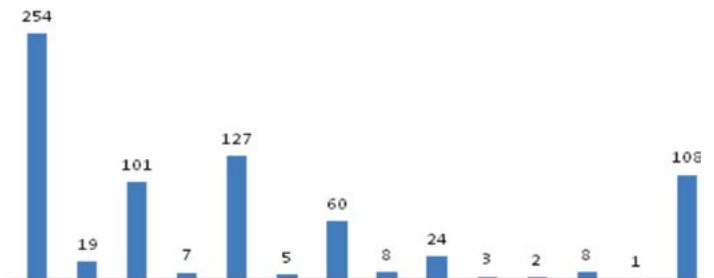
- პრევენციის და მონიტორინგის დეპარტამენტი — 3
- სამოქალაქო, პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების დაცვის დეპარტამენტი — 64
- სს მართლმსაჯულების დეპარტამენტი — 276
- რეგიონული სამმართველო — 170
- ბავშვის უფლებათა დაცვის ცენტრი — 67
- გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი — 9
- შშმ პირთა უფლებების დაცვის დეპარტამენტი — 25
- ანალიტიკური დეპარტამენტი — 4
- თანასწორობის დეპარტამენტი — 15

- თავდაცვის სფეროში ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი — 4

დეკემბრის თვეში შემოსული განცხადებები თემატურად შემდეგნაირად გადანაწილდა

- პატიმართა უფლებები — 254
- სამოქალაქო უფლებები — 19
- სოციალური უფლებები — 101
- ეკონომიკური უფლებები — 7
- სისხლის სამართლის საქმე — 127
- რელიგიური საკითხები — 5
- ბავშვის უფლებები — 60
- გენდერული თანასწორობის საკითხები — 8
- შშმ პირთა უფლებები — 24
- სასამართლო მეგობარი — 3
- საკანონმდებლო საკითხი — 2
- დისკრიმინაცია — 8
- კონფლიქტური რეგიონებიდან შემოსული განცხადებები — 1
- დამატებითი განცხადება და სხვა — 108

კონტაქტი

თბილისი:

ნინო რამიშვილის 6. თბილისი 0179

ტელ.: +99532 2234499 / 2913814 / 2913815 / 2913841 / 2913842 / 2913843 / 2913875 / 2913876 / 2913877

ფაქსი: +99532 913841

ელ-ფოსტა: info@ombudsman.ge

ბათუმი:

მაზნიაშვილის ქ. 9

მობ.: 577 50 52 31

ტელ.: 0422 27 05 44

ჯუბილი:

კოსტავას 58

მობ.: 577 50 52 34

ტელ.: 0415 22 36 11

ახალქალაქი:

ჭავჭავაძის ქ. 4

მობ.: 577 12 27 70 ;

577 12 27 71

ტელ.: 0362 22 32 83

თელავი:

ჩოლოყაშვილის ქ.36

მობ.: 591 883538

ტელ.: 0350 27 99 27

ქუთაისი:

რუსთაველის ქ. 18

მობ.: 577 55 33 81

ტელ.: 0431 25 33 50

ბორი:

სამების ქ. N1

მობ.: 577 78 27 42

ტელ.: 0370 27 05 49

მარნეული:

რუსთაველის ქ. 51

ტელ.: 0357 22 19 70

ოზურგეთი:

დავით აღმაშენებლის ქ. №9

ტელ.: 0496 27 30 53

მობ.: 593 44 44 27

ცხელი ხაზი – 1481

რედაქტორი: თეონა გოგოლაშვილი

სარედაქციო კოლეგია:

თაბარ ხიდაშელი,

ნიკო თათულაშვილი